

30.09.2014

kotouttaminen@tem.fi

Lausuntopyyntö TEM1081/09.04.01/2013

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto VIPRO II –hankkeen selvityksiin (VERTTI ja ALTTI)

Uudenmaan ELY-keskus on osallistunut kummankin selvitysryhmän työskentelyyn.

VERTTI

Uudenmaan ELY-keskus haluaa painottaa pääkaupunkiseudun erityisasemaa alueena, johon kohdistuu maan sisäistä muuttoa merkittävässä määrin. Tämä on huomioitava kaikessa vastaanottokeskusmuuttoa koskevassa jatkosuunnittelussa ja linjauksissa.

Uudenmaan ELY-keskus esittää, että vastaanottokeskuksista muuttavia ohjataan etsimään asuntoa ensisijaisesti vastaanottokeskuspaikkakunnalta tai kyseiseltä ELY-keskuksen alueelta, mikäli vastaanottokeskus sijaitsee muualla kuin pääkaupunkiseudulla. Jos vastaanottokeskus sijaitsee Uudenmaan ELY-keskuksen alueella, muuttoa tulisi kohdentaa Uudenmaan ulkopuolelle tai vähintäänkin pois pääkaupunkiseudulta (Helsinki, Vantaa, Espoo) ja sen sijaan pääkaupunkiseudun kehyskuntiin. Pääkaupunkiseudun kunnissa ei ole riittävästi vapaita asuntoja, ja suuret tulijamäärät kasvattavat yleistä asunnottomuutta entisestään. Kunnista saatujen viestien perusteella erityisesti alaikäisinä yksin tulleiden nuorten miesten asunnottomuus on lisääntynyt lähivuosina. Asunnottomuus taas johtaa esimerkiksi kotoutumiskoulutusten keskeyttämissiin ja muihin lieveilmiöihin, jotka eivät edistä kotoutumista. Lisäksi pääkaupunkiseudun kuntien palveluihin on keskimäärin lähiseudun kuntia pidemmät jonot.

Jos käsite vastaanottokeskusmuuttaja otetaan virallisesti käyttöön, tulisi asiasta tiedottaa riittävässä laajuudessa ja muutos huomioida myös ELY-keskuksilta TEM:in keräämissä tilastoinneissa.

Kuntaliiton näkemys ELY-keskuksen roolista kuntaanosoituksissa on periaatteessa hyvä ajatus, mutta ei volyymiestä johtuen ole ainakaan pääkaupunkiseudulla ollut käytännössä toteutettavissa useampaan vuoteen. Lähiaikoina ELY-keskusten resursseja entisestään supistetaan. Jos kunnat myöntäisivät riittävästi kuntapaikkoja, tilanne olisi toinen. Koska näköpiirissä ei ole tämänhetkisen lainsäädännön valossa, että vapaaehtoisuuteen perustuvan vastaanoton halukkuus kunnissa kasvaisi, kestävätilanne ei voi tällaisenaan enää jatkua.

Kotoutumislaisissa säädetään, että ELY-keskus osoittaa kansainvälistä suojelua saavan kuntaan, jonka kanssa ELY-keskus on tehnyt vastaanottosopimuksen. Vaikka kotoutumislaki ei sääntelekään oleskeluluvan saaneiden muutto-oikeutta, Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että lainsäädäntömuutos, jossa huomioitaisiin vallitseva nykytilanne ja kirkastettaisiin kunnan sekä ELY-keskusten roolit, toisi selkeyttä toimijoiden väliseen yhteistyöhön. Tällöin kummallekaan osapuolelle ei jäisi epäselvyyttä siitä, miten kansainvälistä suojelua saavien osoittaminen kuntaan hoidetaan.

Uudenmaan ELY-keskus kannattaa kaikkia työryhmän esittämiä kehittämissuunnitelmia. Lisäksi Uudenmaan ELY-keskus esittää, että mikäli joitakin ryhmiä (kuten haavoittuvia ryhmiä) priorisoidaan kunnanosoituksissa, myös tästä tulisi tehdä selkeä kirjaus lakiin (kehittämissuunnitelma 1.).

Uudenmaan ELY-keskus toivoo ministeriöltä muuttovalmennuksen eteenpäinviemiseksi panostusta piloitointihankkeen muodossa (rahoituslähteenä esimerkiksi AMIF) sekä tukea muuttovalmennuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen, jotta useampia kansainvälistä suojelua saadaan muuttamaan pääkaupunkiseudun kuntien sijaan niiden kehyskuntiin (kehittämissuunnitelma 6.).

ALTTI

Uudenmaan ELY-keskus kannattaa työryhmän ehdotuksia alaikäisten yksin tulleiden turvapaikanhakijoiden vastaanoton kehittämiseksi.

Uudenmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan vähintäänkin työryhmän esittämän *laajemman koordinaatioryhmän* vakituiseksi jäseneksi tulisi nimetä Kuntaliiton edustaja sen sijaan, että kuntaosapuoli kutsuttaisiin mukaan asiantuntijana vain tarvittaessa. Perusteluna se, että Kuntaliitto on asiassa oleellinen toimija, jonka sitoutumista koordinaatioryhmässä tehdyille päätöksille tarvitaan, ja jota ei siksi voida jättää koordinaatioryhmän ulkopuolelle.

Husein Muhammed
Maahanmuuttopäällikkö

Minna Kuivalainen
Erikoissuunnittelija

TIEDOKSI

Johtaja Petri Knaapinen, Uudenmaan ELY-keskus
Kotoutumisen ja tuetun työllistymisen ryhmä /Uudenmaan ELY-keskus